Jubileumi tudományos ülésszak

A Szegedi Orvostudományi Egyetem Marxizmus—Leninizmus Intézetének tizéves fennállásáról bensőséges ünnepség keretében emlékeztek meg az orvosegyetem oktatói és hallgatói május 4-én és 5-én. A kétnapos rendezvénysorozatot május 4-én délelőtt a Magyar Tudományos Akadémia szegedi székházának dísztermében nyitotta meg *dr. Bárány Ferenc* adjunktus, az intézet megbízott vezetője. Bevezető szavaival először a megjelenteket köszöntötte, köztük az elnökségben helyet foglaló *dr. Hajdú Pétert*, az Oktatási Minisztérium Marxizmus—Leninizmus Főosztályának képviselőjét, *Deák Bélát*, az MSZMP városi bizottságának titkárát, *dr. Végh Gyulát*, az MSZMP megyei bizottságának munkatársát, *dr. László Ferencet*, az egyetemi pártbizottság titkárát, *dr. Nagy Lajost*, a József Attila Tudományegyetem marxizmus—leninizmus tanszékei szakcsoportjának vezetőjét és *dr. Dózsa Rudolfnét*, a Budapesti Orvostudományi Egyetem Marxizmus—Leninizmus Szakcsoportjának vezetőjét.

Dr. Bárány Ferenc köszöntője után *dr. Cserháti István* tanszékvezető egyetemi tanár, általános rektorhelyettes méltatta az intézet tízéves munkáját, ismertette a fejlődés állomásait. Elmondotta, hogy 1967-ben reális társadalmi igény segítette elő az intézet létrejöttét. Elengedhetetlenné vált, hogy az orvostanhallgatók ideológiai képzettséggel rendelkezzenek, s szakmai ismereteik megértéséhez marxista alapot kapjanak.

Az eltelt tíz év alatt stabilizálódott az intézet helyzete, valamint létrejöttek a továbbfejlődéshez szükséges feltételek. Dr. Cserháti István külön is kiemelte azt a nehéz és felelősségteljes munkát, amit az intézet oktatói végeznek. A legnagyobb létszámú hallgatóságot ők oktatják, a legtöbb társadalmi-közéleti munkát ők végzik. Tevékenységük sokrétű: felelősséget vállalnak a nevelő munkában, jó kapcsolatokat építenek ki a diáksággal, műhelyt teremtenek a tudományos diákköri témák iránt érdeklődőknek (eddig sikeresen szerepeltek a konferenciákon is), segítik a hallgatók párttaggá nevelését. A tananyagot, s ezen túlmenően az elméleti viták, politikai körök témáit az orvostanhallgatók szakmai képzéséhez alkalmazkodva alakítják.

Az intézet oktatóinak többsége fiatal — állapította meg dr. Cserháti István. S így különösen is nagy terheket vállalnak magukra azzal, hogy „tanulva tanítanak". De hogy végzett munkájuk eredményes, azt bizonyították azzal, hogy az intézet szervesen beépült az egyetem szervezetébe.

A rektorhelyettes az intézet további feladatai között a következőket említette meg: a tananyagot próbálják még jobban az orvosképzéshez igazítani (ugyanez áll a kutatott témákra is), az oktatók képezzék tovább magukat az orvosbiológia terén. Ugyanakkor az egyetem vezetésének is kötelezettségei vannak: az intézet jobb elhelyezése, az oktatók létszámának növelése és a vezetés stabilizálása terén.

Dr. Cserháti István után *dr. László Ferenc* méltatta az intézet tízéves munkáját. A legjobban dolgozó oktatók közül néhány nevet külön is kiemelt: megdicsérte *dr. Bárány Ferencet, dr. Imre Ottónét, dr. Besenyi Sándort, dr. Kukovecz Györgyöt* és *dr. Kékes Szabó Andrásnét*. Majd a meghívott vendégek — *dr. Hajdú Péter, Deák Béla, dr. Nagy Lajos, dr. Dózsa Rudolfné* — köszöntötték a tizedik születésnapját ünneplő intézetet.

Május 4-én délután jubileumi tudományos ülésszak kezdődött, amelyen a tanszék oktatói tartottak előadásokat. Valamennyi felolvasást élénk vita követte. A legnagyobb érdeklődés azokat az előadásokat kísérte, amelyek a marxizmus és az egészségügy kapcsolatával foglalkoztak. Érdemes külön is kiemelni a fejlett szocializmus kérdéseivel foglalkozó kutatócsoport bemutatkozását: az utóbbi évek kutatási eredményeit összefoglalva hét előadás hangzott el a Nagy Októberi Szocialista Forradalom és a lenini eszmék legizgalmasabb és napjainkban is aktuális kérdéseiről.

Ugyanebben az időben a SZAB-székházban az oktatók tudományos publikációiból nyílt kiállítást tekinthették meg az érdeklődők. A tudományos ülésszak május 5-én délután ért véget.

F. K.

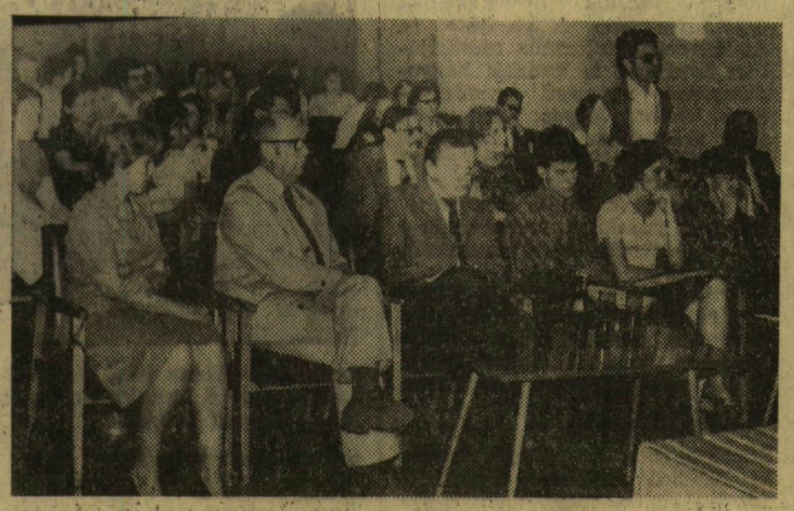

Az ülésszak résztvevői dr. Molnár József felszólalását hallgatják

WELLESZ TERÉZ

Még le sem csendesedtek hullámai annak a tragikus eseménynek, amely a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola négy kedves hallgatójának a halálával végződött a Székesfehérvár—Seregélyes útszakaszon. Alig két napra rá újabb veszteség érte főiskolánkat, meghalt WELLESZ TERÉZ főiskolai adjunktus, a Biológiai Tanszék kedves munkatársa.

WELLESZ TERÉZ 1932. június 14-én Budapesten született. Egyetemi tanulmányait 1950-ben Szegeden biológia-kémia tanári szakon kezdte. A következő évben az Eötvös Loránd Tudományegyetem biológus kutató szakára vették át. 1955-ben a biológus kutató szakról szóló oklevelet, későbbi tanulmányai során pedig 1959-ben a középiskolai tanári diplomát is megszerezte. 1955-től, az egyetemi végzettségtől huszonkét éven át volt főiskolánk dolgozója.

Jó felkészültségű, szerény magatartású Kollegát vesztettünk el személyében. Hallgatói tisztelték. Sok segítséget nyújtott tudományos munkáik végzésében, a Tudományos Diákkörben. Hallgatói a növényszövettani és növényélettani vizsgálatok témakörben az Országos Diákköri Konferenciákon is eredményesen szerepeltek. Segítőkészségét még az ő általa tudott betegsége sem csökkentette. Igyekezett mindent megtenni a betegsége időszakában is hallgatói sikeres szereplése érdekében. Sohasem volt fáradt és sohasem csüggedt el, senkinek sem tudott panaszkodni. Nehézségeit mindig igyekezett egyedül megoldani.

Tudományos munkájával példát mutatott az ifjúságnak: 3 pályamunkát, 8 értekezést és a főiskolai hallgatók részére készült Örökléstan jegyzet két fejezetét írta. Tudományos munkáiról előadóüléseken több alkalommal beszámolt.

Növényszövettani és növényélettani munkái mellett szívesen bekapcsolódott a volt Növénytani Tanszék Dél-Alföldi szikesek mikrovegetációjának kollektív munkálataiba és a felsőoktatáspedagógiai munkákba is. Ezekben a munkákban jutott kifejezésre mindenkori jószándékú segítőkészsége.

Családi gondjai és nehézségei ellenére igyekezett részt vállalni a közéleti és társadalmi munkából. Korábban az SZB mellett működő kulturális közönségszervezés teendőit látta el közmegelégedéssel, majd később szakszervezeti bizalmi munkát végzett.

Édesapját aránylag korán elvesztette. Betegeskedő édesanyjának sokban segítségére volt. Féltő gonddal nevelte a most tizenhetedik életévében levő gyermekét. Igyekezett számukra a lehető legtöbbet nyújtani, amit ember egyáltalán nyújthat. Ezt elvesztették. Mi is elvesztettük Őt.

Fiatalon 45 éves korában ragadta el a halál. Szegény édesanyja mondta a minap „nincs borzasztóbb érzés egy anyának, mint gyermekét temetni". Tudjuk és mi is érezzük, ismerjük négy most eltemetett fiatal hallgatónk szüleinek fájdalmas sírásain keresztül e tragikus eseményeket.

Hosszantartó betegsége alatt mindig reménykedett abban, hogy egyszer még meggyógyul és ismét hallgatói és munkatársai körében lehet. S most mégis, itt is felhangzik: kedves kislányom, kedves édesanya, kedves munkatársunk!

A sors néha kíméletlen és kegyetlen az emberrel, s olykor csak tehetetlenül állunk. Mi az, mit tehetünk! Tiszteletét, emlékét kegyelettel megőrizzük.

A JUHÁSZ GYULA TANÁRKÉPZŐ FŐISKOLA FŐIGAZGATÓSÁGA, OKTATÓI ÉS HALLGATÓI

A nőpolitikai határozat végrehajtásáról

Felszabadulásunktól napjainkig állandó erőfeszítéseket tettünk a nők egyenjogúságáért. Politikai és jogi értelemben az egyenjogúság biztosított, azonban számos olyan területe van az életnek, ahol a nőknek a férfiakkal azonos jogok elvezése még objektív akadályokba ütközik. Ezért *legfontosabbnak az egyenjogúság feltételeinek biztosítását és a társadalom konzervatív szemléletének megváltoztatását tekinthetjük.*

A JATE MSZMP VB is foglalkozott a nők helyzetével egyetemünkön és 1975. november 6-án intézkedési tervet fogadott el, melynek pontjai azokat a kérdésköröket foglalták össze, amelyek terén legfontosabbak a teendőink.

Napjainkban különböző szinten kerül előtérbe a nőpolitikai határozatok végrehajtásának áttekintése, a nők politikai, gazdasági és szociális helyzetében bekövetkezett változások értékelése.

Változások

Megállapítható, hogy *javult a nők politikai és szakmai felkészültsége, nőtt társadalmi aktivitásuk.* A tapasztalat azt mutatja, hogy fokozatosan csökken a nők hátrányos megkülönböztetése a bérezés terén. (Örvendetes, hogy e téren kisebb a lemaradás az országos átlagnál.) Kimutatást készítettünk a területünkhöz tartozó 14 biológia és geo-tanszék dolgozóinak béreit illetően, kulcsszámonkénti bontásban. Megvizsgáltuk, hogy a női dolgozók illetménye milyen irányban és mértékben tér el a kulcsszámonkénti átlagtól. (A teljes körű felmérés ellenére a viszonylag kis létszám miatt a szélsőséges értékek természetesen torzítják a kulcsszámonként jellemző képet.) Eredményül azt kaptuk, hogy a 21 eltérő kulcsszámú munkakörben dolgozók illetménye 5 kulcsszámba tartozó nők esetében megegyezik, 5 esetben több és 11 esetben pedig kevesebb az adott egységbe tartozók átlagánál. Figyelmet érdemlő eltérés tapasztalható az oktatók közül az adjunktusok, (5,8%-os lemaradás) a nem oktatók közül pedig a laboráns II. és a kiemelt szakmunkások vonatkozásában.

Javult a nők részvétele a vezetésben. A pártvezetőségben a nők száma (az előírásnak megfelelően) tükrözi a létszámarányukat, a szakszervezetben a bizalmiakat is beszámítva pedig meghaladja azt. Megjegyezzük ugyanakkor, hogy területünkről a felsőbb szintű vezetésben mindössze 1 nő vesz részt.

A női munka anyagi és erkölcsi megbecsülése terén a viszonylagos javulás ellenére sem lehetünk elégedettek. (Pl. nem realizálódott a területünkön egyetlen női dolgozó kitüntetése sem stb.)

Az elmúlt időszakban *jelentős előrelépés történt a 44 órás munkahét bevezetésével*, melynek kapcsán minden második szombat szabaddá vált.

Kedvezően alakult a vizsgált időszakban a női oktatók és kutatók külföldi tanulmányútjainak száma.

Az elmúlt évek során *több alkalommal kaptak anyagi támogatást a dolgozók a gyermekek számának arányában*, (1975 karácsonyi, az 1976. és 1977. évi beiskolázási segély), amit nagyon hasznosnak tartunk, mert a családok differenciált életszínvonalában sok esetben a gyermekek száma a meghatározó. Ezért helyesnek tartanánk, ha a kettő, vagy ennél több gyermeket nevelő családok a jövőben is kapnának némi anyagi támogatást.

A vizsgált időszakban *az üdülési helyek odaítélésében a szakszervezet fokozottabban törekedett arra, hogy a nagycsaládos és a gyermeküket egyedül nevelő dolgozó nők részesüljenek előnyben.* (Megjegyezzük viszont, hogy a SZOT családos beutalók száma az egyetemen nagyon kevés.)

Az utóbbi években bevezetésre került június 13—július 13-ig-tartó — iskolás gyermekeknek szervezett, napközit pótló — *sportfoglalkozás* igen kedvező visszhangot váltott ki és hozzájárult a nők munkafeltételeinek javításához.

Tennivalók

Nem történt érdemleges előrelépés az intézkedési terv 9. pontjában rögzítettek terén, miszerint *az egyetemünkön 20—25 éve dolgozó, több nyelven gépírni tudó tanszéki adminisztrátorok bérezését felül kell vizsgálni*, mivel aránytalanság tapasztalható az ő fizetésük és a nemrég felvett dolgozók fizetése között. Ezért a kilátásban levő fizetésrendezéskor szem előtt kell tartani ezt a kérdést is.

Nem megnyugtató a helyzet az egészségügyi és sport ellátottság terén sem. Bár elfogadható öltözőhelyiség kialakítása mindenütt megtörtént, zuhanyozó azonban csak néhány egységben biztosított. A szakszervezet által szervezett sportrendezvények (gyógytorna stb.) jelentenek előrelépést, ugyanakkor a feltételek javításával *tovább lehetne növelni a rendszeres testedzésben résztvevők számát.* (Ezért javasoljuk például az Ady téri épületben mindenki számára elérhető pingpong asztal ismételt felállítását.)

Összefoglalva az 1975. évi határozat óta bekövetkezett változásokat, úgy ítéljük meg, hogy a központi intézkedések eredményesebbek, (sajnos, sok területen csakis ezek hatására történik előrelépés). Ha azonban a problémákat meg akarjuk oldani, a feszültségeket csökkenteni kívánjuk, akkor *a központi intézkedéseket helyiekkel kell kiegészíteni, amelyeket minden szintű vezetőnek, saját hatáskörében kell a döntései során érvényre juttatni.*

ABONYI GYULÁNÉ DR.

Akadémiai díj

Május 4—6-ig rendezték meg a Magyar Tudományos Akadémia 137. közgyűlését. A nyitóülésen átadták az 1977. évi akadémiai díjakat. Szegedről *dr. Fehér Ottó*, a József Attila Tudományegyetem Állatéléttani Tanszékének vezetője és *dr. Wollemann Mária*, a Szegedi Biológiai Központ biokémiai intézetének megbízott igazgatója megosztva kapták a díjat az agyi elektromos tevékenység keletkezési mechanizmusának feltárásában, illetőleg az aminerg receptorok biokémiai természetének tisztázásában végzett munkájukért.

Előadás

A JATE párttag hallgatóinak szervezett politikai szeminárium ez évi utolsó előadására május 9-én délután került sor. A résztvevők először megemlékeztek a fasizmus felett aratott győzelem 32. évfordulójáról, majd értékelték kétéves munkájukat. Mindezek után *dr. Tamási Mihály*, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának osztályvezetője tartott előadást *A szocializmus politikai rendszere* címmel.

Büntetőjogi ankét

A Magyar Jogász Szövetség Csongrád megyei szervezete, a József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának Tudományos Bizottsága, valamint a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó büntetőjogi ankétot rendezett Szegeden.

A tanácskozást — amelyen részt vett *dr. Miklós Lajos*, az MJSZ titkára is — *dr. Kemenes Béla* tanszékvezető egyetemi docens, a MJSZ megyei szervezetének elnöke nyitotta meg. Ezt követően került sor *dr. Rózsa János: A szexuális bűnözés* című nemrég megjelent könyvének megvitatására, amelyet *dr. Fonyó Antal* tanszékvezető egyetemi tanár vezetett. A szerző művében a bíróságok elé került konkrét bűnügyek tanulmányozásával, empirikus kutatásait összegezve új oldalról, kriminológiai és kriminalisztikai szempontból közelítette meg a témakört. Az erőszakos nemi közösülés, a szeméremellen erőszak és a megrontás bűntettét, valamint a különféle nemi deviációkat, a nemi ösztönélet problémáit ismertető és feldolgozó könyvet a példaként felhozott bűnügyekben szereplő személyekkel, elkövetőkkel és sértettekkel készített interjúk teszik színessé, olvasmányossá.

A műről először *dr. Lukács Tibor*, az Igazságügyi Minisztérium főosztályvezetője tartott bevezető előadást, majd *dr. Márói László*, a megyei bíróság elnökhelyettese és *dr. Mezényi Kálmán* egyetemi adjunktus korreferált. A vitában a hozzászólók, többek között, *dr. Horváth Zsikó László*, az MJSZ megyei szervezetének titkára, *dr. Popovics Béla*, a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó főszerkesztője és *dr. Szilárd János* elmeszakorvos beszéltek arról, hogy milyen szerepet játszanak a szexuális bűncselekményeknél a biológiai, környezeti és társadalmi tényezők. A vita lezárásaként *dr. Fonyó Antal* összegezte az elhangzottakat, hangsúlyozva, hogy a szexuális bűncselekmények fokozott társadalomra veszélyessége szükségessé teszi a büntetőjogtudomány és gyakorlat szakembereinek széles körű összefogását e bűntettek további csökkentése érdekében.